Кызыл – Кыя шаарындагы У. Гулматов атындагы №9 жалпы билим берүү орто мектеби

ТАРБИЯЛЫК САБАКТЫН ИШ-ИШТЕМЕСИ

Тема: «Мурас жана Адеп — адамдык касиет»)

Класс: 7- б класс

Түзгөн (мугалим):
Нишанова Жамила Асановна

30.05. 2026

Сабактын темасы: "Мурас жана Адеп — адамдык касиет"

Сабактын максаты:

- **Тарбиялык (Баалуулук):** Окуучуларды улуттук баалуулуктарды (адептүүлүк, улууну сыйлоо, мекенчилдик) барктоого жана күнүмдүк жашоодо колдонууга тарбиялоо.
- **Өнүктүрүүчү (Компетенттүүлүк):** Окуучулардын өз алдынча ой жүгүртүү, топтордо кызматташуу жана өз оюн маданияттуу билдирүү (социалдык-коммуникациялык) көндүмдөрүн өнүктүрүү.

Сабактын жабдылышы: Улуттук баалуулуктарга байланыштуу макал-лакаптар жазылган плакаттар, стикерлер, кырдаалдык карточкалар.

Сабактын жүрүшү

I. Уюштуруу жана Шыктандыруу (5 мүнөт)

Мугалим окуучулар менен амандашып, жагымдуу маанай түзөт.

Мугалимдин сөзү: "Балдар, бизди адам кылган, өзгөчөлөнтүп турган нерсе — бул биздин ички маданиятыбыз жана адебибиз. Бүгүн биз 'Адамдын көркү — адеп' деген улуу сөздүн маанисин чогуу ачабыз."

II. Мээ чабуулу: "Баалуулуктар сандыгы" (7 мүнөт)

Доскага чоң сандыктын сүрөтү тартылат (же кутуча коюлат). Окуучулар ар бир кыргыз жаранында болушу керек болгон эң маанилүү 3 сапатты стикерге жазып, сандыкка чапташат. *(Мисалы: Сый-урмат, Чынчылдык, Мекенчилдик, Эмгекчилдик).*
Мугалим эң көп жазылган сапаттарды белгилеп, негизги темага байланыштырат.
макал-лакаптар жазылган плакаттарды доскага илинет, бул макалдардын биринчи жарымын доскага жазып, экинчи жарымын окуучулар табышат (мисалы: "Адамдын көркү — ... окуучулар: "...адеп" деп толукташат), "Жакшы сөз жан эргитет,--..... жаман сөз жан каргаша." "Улууга урмат, ---- .....кичүүгө ыззат." "Эмгек кылсаң эринбей, ----.....тоюнат кардың тиленбей." "Айткан сөз — ....атылган ок." "Туулган жердин----..... топурагы алтын."

III. Негизги бөлүк: Интерактивдүү топтук иш (18 мүнөт)

Класс 3 топко бөлүнөт. Ар бир топко бүгүнкү күндүн актуалдуу маселелери камтылган "баалуулук кырдаалдары" берилет. Иштөө убактысы — 7 мүнөт, жактоо — 3 мүнөттөн.

1.1-топ::Кырдаалды талдоо.

Тапшырма: Коомдук транспортто (маршруткада) кары адам же кош бойлуу аял киргенде, кээ бир жаштар телефон карап, көрмөксөн болуп отура беришет. Бул көрүнүшкө силердин көз карашыңар кандай? Силер мындай учурда эмне кыласыңар? Улууну сыйлоо эмне үчүн маанилүү?

2.2-топ:Интернеттеги адеп.
Тапшырма: Курбуңар социалдык тармактарда (TikTok, Instagram) башка бир класташыңардын үстүнөн күлүп, терс видео же комментарий жазды. Бул баалуулуктарга туура келеби? Досуңарды бул туура эмес жолдон кантип кайтарасыңар?

3.3-топ:Аракеттеги мекенчилдик.
Тапшырма: Кээ бир окуучулар "бул мени ки эмес" деп мектептин парталарын чийип, отургучтарды сындырышат, таштанды ташташат. Мекенди сүйүү ушундай кичинекей нерселерден башталабы? Мектепке болгон жоопкерчиликти кантип көрсөтө алабыз?
Ар бир топ өз пикирин айтып, сунуштарын ортого салышты. Мугалим окуучулардын пикирин баалуулуктар улуттун, мектептин жана үй-бүлөнүн тиреги экенине багыттап жыйынтыктайт.

IV. Ролдук оюн же Практикалык машыгуу (10 мүнөт)

Оюн: "Сөз кудурети"
Мугалим ортого бир окуучуну чакырат. Класташтар ага карата жылуу, анын жакшы сапаттарын (мисалы: "Сен абдан ишеничтүү доссуң", "Сен дайыма жардамга келесиң") айтышат. Максаты: Бири-бирин колдоо, сыйлоо жана мектептеги ынтымакты, достук баалуулугун бекемдөө.

V. Рефлексия жана Баалоо (5 мүнөт)

Сабактын соңунда окуучулар тегерек болуп турушат (ынтымак айланасы).

Суроо: "Бүгүнкү сабактан өзүңүзгө алган эң башкы сабак эмне болду?"
Ар бир окуучу бирден сөз менен өз таасирин айтат (Мисалы: "Сыйлоону үйрөндүм", "Жоопкерчиликтүү болом"). Мугалим активдүү катышкан окуучуларды калыптандыруучу баалоо менен белгилеп, сабакты жыйынтыктайт. "Азаматсыңар, балдар! Бүгүнкү талкууда силер абдан жетилген, туура ойлорду айттыңар. Биз маршруткадагы кырдаалды, интернеттеги маданиятты жана мектеп мүлкүнө болгон мамилени талдап, бир маанилүү жыйынтыкка келдик: **баалуулук сөз менен эмес, иш менен далилденет**.

Мекенчилдик — бул чоң ураандарды кыйкыруу эмес, бул өз партаңды таза кармоо, досуңду сыйлоо жана өз убадаңа туруу. Силер доскага 'Жоопкерчиликтин дарагына' өз убадаңарды жазып чаптадыңар. Эми ошол сөздөрдү күнүмдүк жашоодо аткаруу силердин колуңарда.
Эсиңерде болсун: ар бир чоң ийгилик кичинекей жоопкерчиликтен башталат. Өзүңөргө, сөзүңөргө жана кылган ишиңерге ишеничтүү болгула. Силердин колуңардан баары келет! Бүгүнкү сабагыбыз ушуну менен аяктады, баарыңарга терең ыраазычылык билдирем!"

Үй тапшырма: **Практикалык тапшырма — "Жакшылыктын күндөлүгү"**
Ар бир окуучу бир жума бою өзүнчө чакан баракча же дептер ачып, күн сайын жасаган **3 жакшы жана жоопкерчиликтүү ишин** жазып турат.